

Předoperační vaginální příprava

Jiří Špaček

Porodnická a gynekologická klinika
FN a LF v Hradci Králové

Pochva

Pochva

- **Významná estrogendependentní oblast!**
- Kvalita poševního prostředí je důležitým ukazatelem stavu organismu a dosažení bezpříznakové rovnováhy závisí na více faktorech
- V dnešní době dochází k bezprecedentnímu nadužívání antiinfekční léčby

- Operace v pochvě
- Abdominální přístup
- Potenciální místo vniku infekce
- Zánět
- Poruchy trofiky
- Synechia vulvae infantum
- **Protekce, profylaxe, léčba**

Co je určující pro kvalitu poševního prostředí ?

- Interakce mikro x makro
- **Důležitým ukazatelem kvality poševního prostředí je kyselé pH (3,8-4,4)**

Cave: pH dependentní antiseptika

Imunologie vulvovaginál. kompartmentu

- ***Lactobacillus acidophilus* – významná součást mikroflóry!!!**
- Koexistence mikrobioty a hostitelky
  - Přítomnost biofilmu složeného z několika druhů mikroorganismů (*E.coli*, *Enterokok*, *Proteus*???)
  - Rovnováha → regulace růstu bakterií a kvasinek ↔ narušení rovnováhy (ATB, stres, hormonál. dysbalance)
- Inaparentně probíhající STD

Lactobacillus spp.

L. acetotolerans
L. acidifarinae
L. acidipiscis
L. acidophilus
L. agilis
L. algidus
L. alimentarius
L. amylolyticus
L. amylophilus
L. amylotrophicus
L. amylovorus
L. animalis
L. antri
L. apodemi
L. aviarius
L. bifermantans
L. brevis
L. buchneri
L. camelliae

L. casei
L. catenaformis
L. ceti
L. coleohominis
L. collinoides
L. composti
L. concavus
L. coryniformis
L. crispatus
L. crustorum
L. curvatus
L. delbrueckii
L. d. subsp. bulgaricus
L. d. subsp. lactis
L. diolivorans
L. equi
L. equigenosus
L. farraginis
L. farciminis
L. fermentum

L. fornicalis
L. fructivorans
L. frumenti
L. fuchuensis
L. gallinarum
L. gasseri
L. gastricus
L. ghanensis
L. graminis
L. hammesii
L. hamsteri
L. harbinensis
L. hayakitensis
L. helveticus
L. hilgardii
L. homohiochii
L. iners
L. ingluviei
L. intestinalis
L. jensenii

L. johnsonii
L. kalixensis
L. kefiranoformis
L. kefiri
L. kimchii
L. kitasatonis
L. kunkeei
L. leichmannii
L. lindneri
L. malefermentans
L. mali
L. manihotivorans
L. mindensis
L. mucosae
L. murinus
L. nagelii
L. namurensis
L. nantensis
L. oligofermentans
L. oris

L. panis
L. pantheris
L. parabrevis
L. parabuchneri
L. paracollinoides
L. parafarraginis
L. parakefiri
L. paralimentarius
L. paraplantarum
L. pentosus
L. perolens
L. plantarum
L. pontis
L. psittaci
L. rennini
L. reuteri
L. rhamnosus
L. rimae
L. rogosae
L. rossiae

L. ruminis
L. saerimneri
L. sakei
L. salivarius
L. sanfranciscensis
L. satsumensis
L. secaliphilus
L. sharpeae
L. siliginis
L. spicheri
L. suebicus
L. thailandensis
L. ultunensis
L. vaccinostercus
L. vaginalis
L. versmoldensis
L. vini
L. vitulinus
L. zaeae
L. zymae

Imunologie vulvovaginálního kompartmentu

- jemně balancovaný vztah mezi protimikrobní aktivitou (ochrana těla) a tolerancí (spermie)

Relativní autonomie

- dominují lokální mechanismy nespecifické imunity
- špatná imunitní paměť
- menší dopad systémových imunitních poruch

Slizniční imunita

- **slizniční imunita povrchová látková (produkty epitelů + transport ze submukózy)**
  - lektin vázající manan (MBL) [spouštěč komplementu]
  - laktoferin [vazba Fe]
  - defenziny [antibiotika našeho těla]
  - sekreční protilátky IgA

- **slizniční imunita povrchová buněčná**
  - ad hoc vycestované neutrofily
  - dendritické buňky v epitelu

Podslizniční imunita

dendritické buňky

- receptory pro patogeny typu Toll, dektin atd.
- zachycují antigenní materiál a předávají ho lymfocytům
- ovlivňovány signály z epitelii

intraepiteliální lymfocyty (T,B)

- rezidentní nebo vcestovalé (→ rychlé navýšení potenciálu)
- efektorové (B, T_H) nebo regulační (T_{reg} → kontrola klidného soužití)

Pozn.: Složky lokální imunity jsou ve stavu permanentní pohotovosti k zánětu.

Spouštěcí mechanismy: ???

**Jaké máme možnosti ovlivnění
kvality poševního prostředí?**

- **Hormonální vlivy**
- Pochva = **specifická možnost pro místní aplikaci!!!**
- Možnost protekce a profylaxe
- Racionální využívání antiinfekční, antimykotické a protizánětlivé léčby
- ***Lactobacillus spp. a další probiotika x prebiotika*** (alfa-glukan oligosacharid)
- Biochemické vlivy

Předoperační příprava

- Vaginalní estrogenní terapii je vhodná v rámci předoperační přípravy zejména hypoestrinních žen před vaginálními operacemi (descensus, inkontinence).
- Obvykle 4-6 týdnů, minimálně však 2 týdny před výkonem. Prvních 14 dní každý den na noc, poté dvakrát týdně.

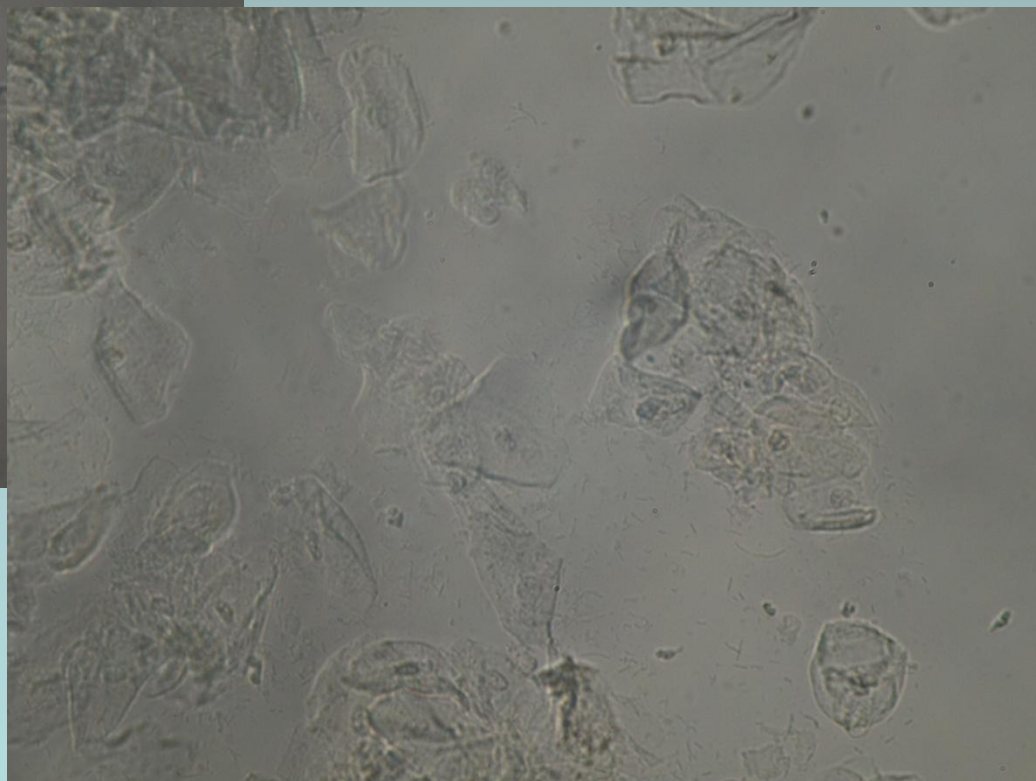
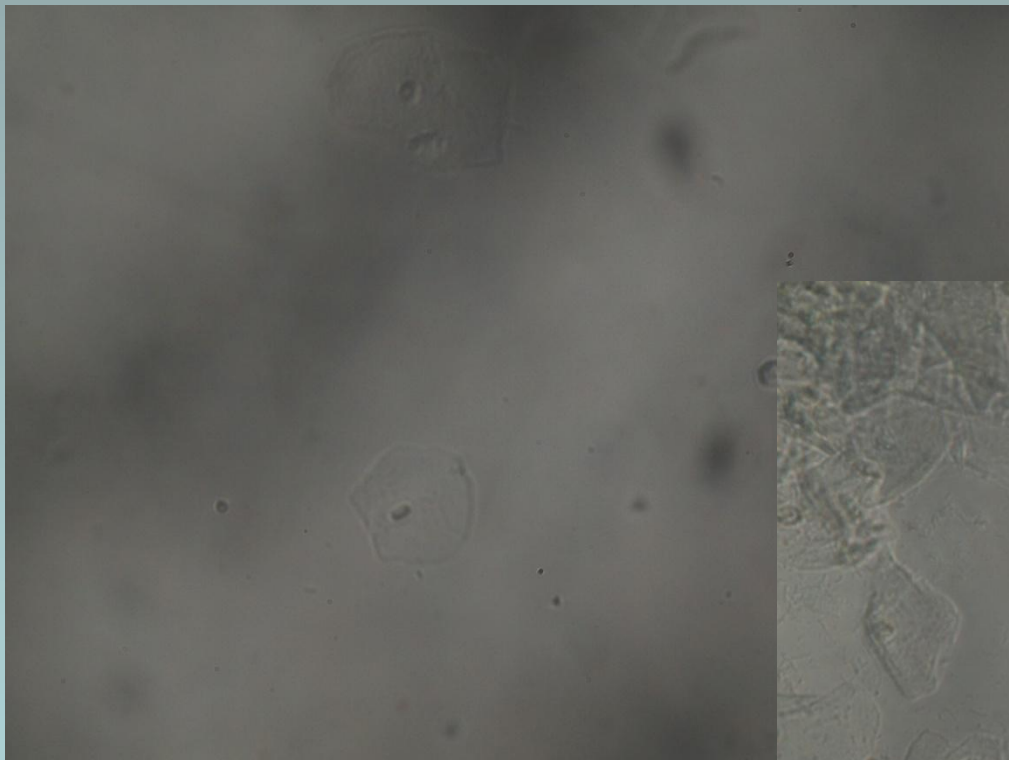
- Lokální estrogenní terapie (aplikace malých dávek estrogenů přímo do pochvy) je prosta systémových účinků.
- Efekt lokální léčby můžeme očekávat jen ve tkáních estrogen-senzitivních, které se nacházejí v okolí místa aplikace – pochvy.
- Cílovými orgány jsou kromě samotné pochvy zejména paracolpium, vulva, děloha, uretra a trigonum močový měchýř.

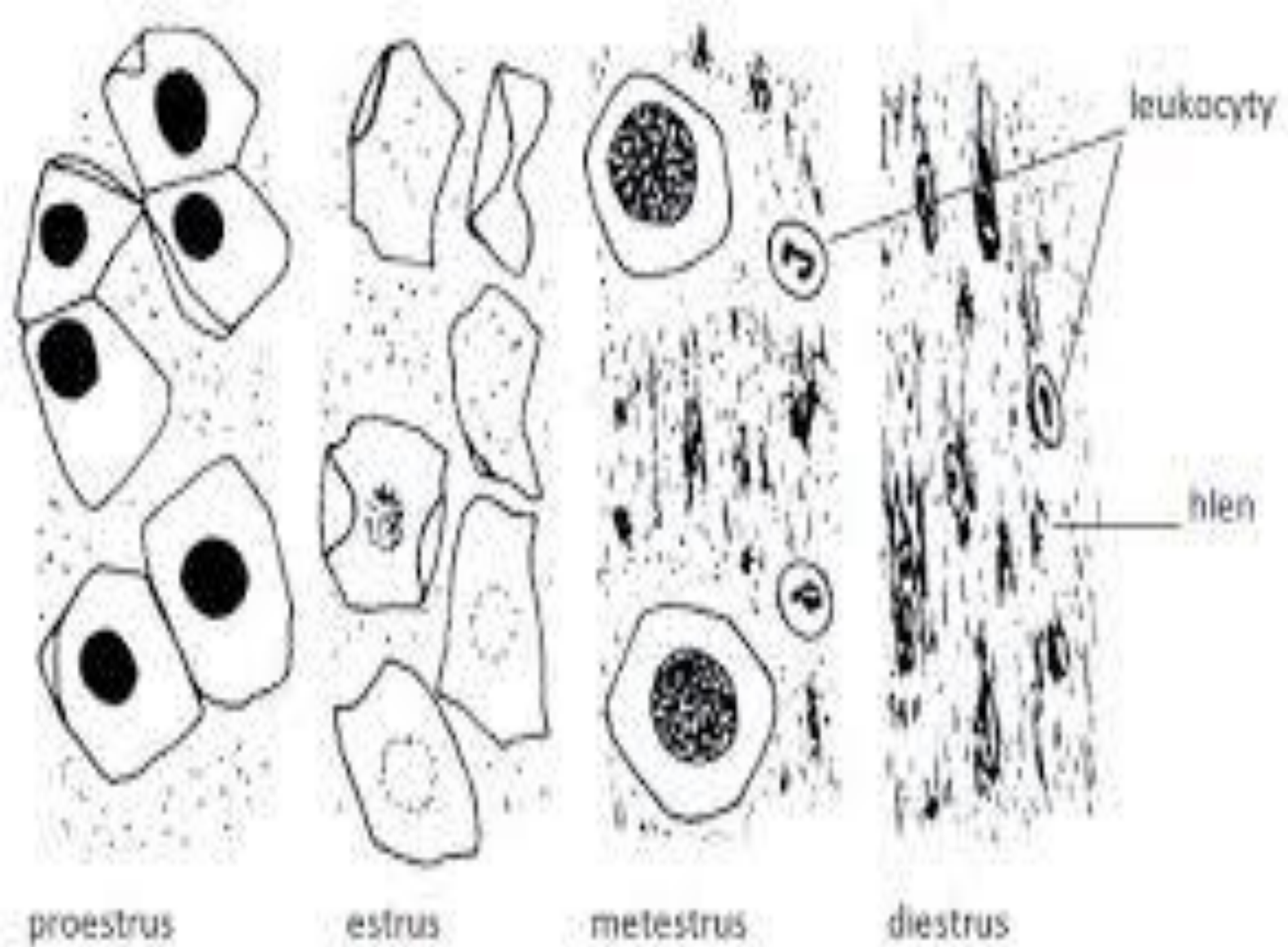

Aktuální situace

- Intolerance přítomnosti mikroorganismů
- Rozsáhlé armamentárium léčebných prostředků (antiinfektiva, antimykotika, hormonální preparáty)
- Myslíme na ochranu kvality poševního prostředí u rizikových pacientek?
- **Věnujeme trofickým změnám v pochvě dostatečnou pozornost?**
- Využíváme podpůrné prostředky v této oblasti?

Hypoestrogenní stav

Estriol

vag. glb. 0,5 mg v 1 vaginální kuličce.

- **Indikace** - Hormonální substituční terapie k léčbě atrofie dolní části urogenitálního traktu související s nedostatkem estrogenu. Předoperační a pooperační léčba žen po menopauze podstupujících chirurgický zákrok v oblasti vagíny. Diagnostický prostředek při nejednoznačném atrofickém cervikálním stěru.
- **Kontraindikace** - Přecitlivělost na složky přípravku, karcinom prsu (i v anamnéze či suspektní); estrogen-dependentní neoplazie i suspektní; vaginální krvácení nejasné etiologie; neléčená hyperplazie endometria; žilní tromboembolie současná či v anamnéze; známá trombofilní porucha; aktivní arteriální tromboembolické onemocnění; akutní jaterní onemocnění nebo jaterní onemocnění v anamnéze do normalizace hodnot jaterních testů; porfyrie; těhotenství, kojení.
- **Dávkování** - Při atrofii dolní části urogenitálního traktu 1 vaginální kulička (0,5 mg) denně po dobu několika týdnů, poté se dávkování postupně snižuje v závislosti na ústupu příznaků, až do dosažení udržovací dávky (např. 1 vaginální kulička 2krát týdně). Při předoperační a pooperační léčbě 1 vaginální kulička denně po dobu 2 týdnů před zákrokem; 1 vaginální kulička 2krát týdně po dobu 2 týdnů po zákroku. Jako diagnostický prostředek: 1 vaginální kulička každý druhý den po dobu 7 dnů před odběrem dalšího stěru.
- **způsob použití** - Aplikuje se intravaginálně, večer před ulehnutím.

Existují kontraindikace vaginální estrogenní terapie?

- Krvácení z rodidel nejasné etiologie?
- Estrogen-dependentní nádory?
- U žen s anamnézou hluboké žilní trombózy, arteriálních příhod a závažných nemocí jater je nutno individuálně uvážit přínos a riziko terapie.

- **Effect of estrogen replacement on the histologic response to polypropylene mesh implanted in the rabbit vagina model.** Edmund W. Higgins, MD, Arundhati Rao, MD, PhD, Shannon S. Baumann AA, Rebecca L. James, MD, Thomas J. Kuehl, PhD, Tristi W. Muir, MD, Lisa M. Pierce, DSc
  - **Estrogen replacement administered for 8 weeks postoperatively increases collagen deposition into polypropylene mesh.**

Děkuji za pozornost!